

Szerkesztőség:
Kazinczy-utca 1.
sz. I. em. (Király-
utca sarkán).
Kiadóhivatalt:
Wolf M. könyv- és
papírkereskedés-
ben, Király-utca,
Hattyú-épület.
Megjelenik vasár-
nap kivételével
minden nap este 5
órákor.

PÉCSI ÚJSÁG

(„PÉCS”)
POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak:
Helyben:
Égész évre. 10.—
Egy órára. 1.—
Videkre:
Égész évre. 12.—
Egy órára. 1.20
Egyes szám ára
Pécsett 4 kr., vi-
deken 5 kr.
Egyes számok
kaphatók minden
lapelárusítónál.

Pécs, 1894.

Szerda, május 16.

115. (1178.) szám.

A legújabb tüntetésekről.

Budapesten a főrendiház ellenzéke megismerkedett közlebről az utcai tüntetések kellemetlenségeivel. A nép gyenge, szeszélye, hajlama változó és így csak természetes, hogy a tüntetések azok ellen is fogatba vétettek, kik csak amolyan tisztas távolságban érintkeznek a néppel, az utcával. De főuraink kénytelenek lesznek elismerni, hogy a rendőrség és hatóság nem tettek velük kivételt és a jogegyenlőség demokratikus elvéhez hívek maradván, megóvták őket a nagyobb baj és kellemetlenségetől s azt is el fogják ismerni, hogy az intelligens elem alig vett részt a demonstrációkban, pedig az elkeseredésre elég okuk volt.

A mint elkérülhetetlenek találjuk, hogy az ország szabadelvűen gondolkodó polgárai nyíltan, az erkölcsi bátorság teljességével és határozott állásfoglalással tiltakozzanak az ellen, hogy a főrendiház 139 szavazatával ellenszegüljön az ország akaratának és megakadályozza a nemzeti képviselőt souverain hatalmának érvényesülését, *ugy kárhoztatjuk és ellene vagyunk az utcai tüntetéseknek, teljes erővel perhorreszkálunk azt, hogy ily nagy és komoly ügy a szenvedély felkorbácsolása és az izgalom kizsákmányolása által a piacra vitesék és éretlen gyerkezők vagy zavarosban halászni akaró titkos elemek játszólabdájaival, avagy eszközüél szolgáljon. A harcot igenis meg kell vívni, de illő helyen és más eszközökkel.* A cél, mely előttünk lebeg, nagy és magasztos és tiszta is, így fegyvereink is legyenek méltók e célhoz, melynek *elmaradhatatlan* győzelme csak akkor lesz értékes, hasznos és üdvözítő, ha becsülettel fogjuk azt kitűzteni, ha csupán és egyedül a feladat nagysága, a hazafiai lelkesedésnek tüze és az elszánt akarat kitartása és bátor erélye vezérelnék bennünket. E bajvívásban lehetünk kiméletlenek, parancsolók, de soha se szabad se erőnkkel, se gyengeségünkkel a tisztesség ellen vétetni.

Ha a Bécsből lecsalogatott idegen elemek, vagy az országos érdekeivel édes-keveset törődő löverszenző mágnások bizonyos tekintetben meg is érdemelték az ország közvéleménye megbotránkozásának külső és kissé drasztikus nyilvánulásait és e tekin-

tetben az „utca” magatartása menthető lenne is, azt semmiképpen sem tartjuk menthetőnek, hogy a *kath. főpapok* s ezek legkitűnőbbje és legelső méltósága: *Vaszary* Kolos bíborok és primás oly botrányos és megzsegyenítő megtámadatást és inzultusokat szenvedjenek el, mint a melyekben a szavazás rapján részestültek. A főpapok vallási kötelességet teljesítettek, midőn ellene szavaztak a polgári házasságnak, mely nemcsak meggyőződésükkel, de tanításuk és felfogásuk szerint a hitágazatokkal is, — melyeknek ők állásuk és hivataluk szerint örei és apostolai egyszerűsággal — ellenkeznek, rájuk nézve sérelmesek. Töltek se a kormány, se a szabadelvűség és a magyar-állam-eszme felsőbbségének hívei nem várták és nem kívánták, hogy papi és apostoli feladatukkal ellenkezésbe jöjjenek s *ezuttal* a haza javára *kényesürsűrségből* hitbeli kötelességükről lemondjanak, mi joggal illethetnék hát őket most a hazafiatlanság vádjával, mely joggal sérthetnék meg őket, *éppen a szabadelvűség elvei nyomán*, brutális megtámadással? A főpapok legtöbbjét és első sorban a bíboros-primást méltán tartják a hazafiság mintaképeinek és így méltatlanul dobálják őket szitokkal és sárral. A polgári házasság kérdése ma még *elvi, de nem egyedül politikai dolog*, tehát akiről azt tudhatni, hogy valóban elvi meggyőződésből lépett az ellenzők táborába, nem hogy szemrehányással illetni, de még csak elítélni sem lehet. Ha valóban nemes és igaz harerra szántuk el magunkat, úgy ne sározzuk be kezeinket: régi érdemeiket, ősi hagyományokat utcaára vinni, piacra cipelni nem igen tanácsos. *Meg fogjuk mi vívni a harcot más uton-módon* is és ha éppen szükséges, azért is, *hogy az állam souverainitásának minden más hatalom és befolyás alárendellessék*, de csak tisztességes fegyverekkel és a nemzet akaratát méltón feltüntető impo-náló fellépéssel. Kétségtelen, hogy a számadás ideje nincs messze, hogy sok elterletet és visszasságot kell ki-egyenlíteni, de a szabadelvűségnek, mi-dőn a reá várakozó problémákat meg kell oldania és *azt immár nemzeti ügy-gyé avatva* fel, nincs semmi szükségéle-térni a törvényesség és a józan ész útjáról és bizonyára nem is fogja a szenvedélyek zsákmányául oda dobni

kitűzött programját és az e programmból önkényt kínálkozó további vívmányokat. Ma váratlanul és mint egyes jelek sejtetni engedik éppen a korona kezdeményezése folytán ugyanis reményteljesebb a helyzet és így csak — *kitartás és nyugalom!*

— **A miniszterelnök bécsi utjáról.**
Wekerle miniszterelnök — mint a „Budapester Correspondenz” írja — a szabadelvű pártnak ma, kedden este tartandó értekezletén ki fogja fejteni a kormány szándékát a házassági jogról szóló javaslatra vonatkozó főrendiházi üzenetnek tárgyalása és elintézése tekintetében. — Néhány lapnak az az állítása, mintha *Wekerle* miniszterelnök ö Felsége egyenes meghívására ment volna Bécsbe, tévedésen alapszik. *Wekerle* miniszterelnöknek — a mint azt különben jeleztek is — a főrendiházban történt szavazás után az volt a szándéka, hogy e hét elején Bécsbe menjen; mivel azonban időközben arról értesült, hogy ö Felsége pünkösdi hetének első napjaiban nem lesz Bécsben, a szombati napot pedig még Bécsben tölti, sietett pénteken este Bécsbe utazni, hogy ö Felségének természetesen a főrendiházban történetéről is, illetőleg a kormány további szándékairól előterjesztést tegyen.

— **Üdvözőlő táviratok.** Ki lett adva a parancsolat *volaszin* pecsét alatt, hogy a kötelező polgári házasság kérdésében szerzett nagyszerű győzelem fölötti hála és örömezésből kifolyólag mennél több távirat és hódolatjelzés fölirat intéztessék a káptalanok, *kath. körök* és kaszinók eszperesi koronák és a plébániák által — lehetőleg a hívek neve alatt — a diadalt előidéző vezérekhez. Ártatlan mulatság, melynek szívesen elismerjük jogosultságát, mert valóban nagy és nehéz munkát végeztek a május kilencediki ellenzéki szavazatok összetöborzására vállalkozott *főurak*, hiszen jól tudjuk, mennyi furcsa passzióel kelle egy-két hétig a szent küzdelem érdekében lemondaniok és mily mértékét a hazafiságnak hozták áldozatul. Hogy szokva vannak ők az armányhoz, a cselzővényekhez, a köpenyeg alatti mesterkedéshez és a magyar állameszme elleni tüntetésekhez, az mellékes dolog, elég hogy

keményen és hatalmasan dolgoztak és ezért a római szent áldás mellett méltán megérdemlik a „nép” elismerését, ama népet, melynek emberi jogait, igényeit, szükségait egyébként semmibe nem veszik vagy keztyűs kézzel távolítják el maguktól. A pécsi káptalan is sietett üdvözlő táviratát repeső örömmel elküldeni, de megessett az a *pech*, hogy a föladásjelölt profán kezekbe került, mely szerencsétlenül véletlenül azonban nem akarták és mi sem akarjuk kizsákmányolni és így csak annyit írunk meg a táviratokból, hogy egyik a *szellemi* vezérhez Esterházy M. Mór grófnak, a másik pedig a *taktikai* intézőhöz, Zichy Nándor grófnak menesztetett. Ugyanek az pécsi nagyobb papjövél intézet növényekéi a „M. A.” szerkesztőjéhez a következő táviratot intézték:

„Azon magasztos győzelem alkalmából, melyet a magyar katolikusok a förendiház által, kétségkívül nagyságod- lelkes s tevékeny fáradozása és közreműködése folytán az örökké nevezetes május 10-én ellenségük fölött kivívtak, ifjú szivök kitérő lelkesedésével üdvözlök nagyságodat.”

A helyzet.

Budapest, május 14.

Azt persze mélyeséges titok fűdi, hogy a király mit végzett *Wekerle* Sándor miniszterelnökkel a múlt szombati kihallgatáson. Annyit azonban tudni vélnek, hogy annak nem áll utjában semmi, hogy a házassági jogi törvényjavaslat ismét visszaküldessék a förendiházhoz, újabb döntés végett. Ezt a parlamentáris rendje hozza magával, melybe a király, mint a legalkotmányosabbnak tisztelt urakodó, bele nem avatkozhatik, mivel a kormány rögtön lemondana. Az a tény tehát, hogy a kormány nem mondott le, bizonyítja, hogy a király *nem állítja meg a parlamenti tárgyalások menetét*, miként ebben a klerikálisok biztak és reméltek, folyton azt hangsúlyozván, hogy a korona többé nem fogja megengedni, hogy a házassági jogi javaslat újból a förendiház elé kerüljön. *Hát biz az újból oda kerül és pedig néhány nap múlva.* Azt azonban előre nem lehet tudni, hogy másodsor át fog-e menni a javaslat. A liberálisok táborában sem reménylik ezt, sőt erősen hangsúlyozzák, hogy ilyen szerkezetű förendiházzal, mint a miénk, szabadabb szellemű reformokat keresztelni vinni nem lehet. Azt a tényt azonban a legnagyobb örömmel üdvözlök, hogy a király teljesen *semleges marad* és sem egyik, sem a másik irányban épenséggel nem akarja befolyásolni a förendiház szavazatát. A helyzet valódi állására nézve azonban nagy érdeklődéssel várják *Wekerle* Sándor miniszterelnök nyilatkozatait a holnapi szabadelvűpárti

konferencián és tudni véljük, hogy a klerikálisok vérmes reményei erősen le lesznek hűtve, mert a miniszterelnök a leghatározottabban ki fogja jelenteni, hogy a *multikori förendiházi szavazásra a király sem közvetve, sem közvetlen befolyást nem gyakorolt.* Az udvari méltóságoknak semmiféle utasítást nem adott és ezek, valamint a primás beszédében ugyan burkolt, de azért mindenki által észrevelt célzatos vonatkozás a király álláspontjára, *egyszerű rafogás, „piafraus”.* Ezzel a fogással élni tehát többé nem lehet a förendiházban és így a *javaslat sorsa ennyiben határozottan javulni fog*, mert a klerikális opposíció többé nem fog takarózhatni a királyi tekintély és grácia nimbusával. Hanem ez az agilis förendiházi akció, dacára annak, hogy egymásután elveszti manővereinek eszközeit, kifogyhatatlan a leleményességben. Most ugyan ilyen, ugyan nem tiltott, de alkotmányosnak épen nem mondható eszközöz folyamodik. Ugyanis kiadták a jelszót, hogy a förendiház jövő szavazatánál *öt főherceg fogja érvényesíteni volnát és pedig a javaslat ellen.* Ez az öt főherceg pedig lenne: *Albrecht, József, Ottó, József Agost és László* főhercegek. Erre már nagy fogadásokat is ajánlottak a kaszinóban az egyházpolitikai ellenlények vezérei. Különben a förendiházi újabb szavazásra nézve erősen folynak a fogadások ezekben a totalitáturnál nevelkedett magnás-törvényhozői körökben, kiknek az egész élet sport és játék. Majd a való élet észre fogja őket téríteni és az ország nagy érdekeiből többé játékot üzni nem fognak.

Delta.

A „Pécsi Dalárda” Fiumében.

— A „Pécsi Újság” saját tudósítójától. —

Fiume, május 13.

Piros pünkösdi napja Fiume felől vonzotta Magyarországot dalosait s a velük társadalmi összeköttetésben levő s utazni szövető embereket. A „Pécsi Dalárda” is megragadta az alkalmat, hogy a magyar tengerparti városi ünnepből része legyen. Szórakozás volt a célja esúpan s a szövetség többi tagjaival a testvéri szellem fontartásáért szánta rá magát, hogy költségekedjék; hogy az effajta summáris mulatságoknak kényelmetlenségét végig szenvedje: a különféle versenyek nyomán támadt ellenséges indulatok azonban részben megfontolták ezt az ártatlan mulatságot is.

A két csoportban leutazó dalosok első csapatja pénteken este, második szombati reggel érkezett meg a remek fekvésű, föllobogózt kikötővárosba. Az utóbb érkezettek az előre beutazott társak fogadták a vasuti pályaháznál. A meglepő szépen fejlődő, újépítésben teljesen modern világvárosias jellegű ölt Fiume a legkellemesebb benyomást tette a pécsiekre is, kik nyomban az elszállásolás és átöltözés után nyakukba vették a lábukat s bejárták a várost szelbíben és hosszabban. Fiumének nem összehámlálhatóan a látványlaja; de mind csupa olyan érdekesség, amihéz foghatók az ilyen szárazföldi

halandók, mint mi pécsiek, nem élvezhetünk ott a Mecesek alján. A kikötők (molek), a bennük vesztelő hajók a két-árbcostól le a kis sandolináig, a fűrge matrózok, a halászok, a borszállítók, a buvár, a moló-építők, aztán a rendezett utcák, elegáns épületek, a színház, a festői képet nyújtó árucsarnokok, a torpedógyár, a tengerpart azzal a páratlan kiltással a Veglio szigetére, a Monte Maggiorena, az ez alatt gyönyörű fekvésű meghúzózó Abbaziával meg a jobbra távolabb eső Volosával, a messze kékségűből föl-föltünedező árbcosokkal, a habokon ringó kis vitorlás esónakkal, melyek így messziről olyakká tűnnek fel, mint a gyerekek papirhajói. Hát ez a sajtászság nép, melynek etnografiai tanulmányozása maga külön élvezet.

A szombat nappal ilyen látni és észlelni valók megtekintésével telt el, fűszerezve a villás reggelizés s az ebéd társas művöltának vidító kellemetességeivel. A látványlók legszebbje mindeneset *Abbazia* volt, melyhez delután félháromkor hajóztak el a pécsi dalosok. Abbazia most — a szezon leltével — néptelen, a szállók, a villák üresek; de a paradisoson szépségei nem költöztek el a cukorból készültékek látású villák tulajdonosaival; ezek teljes pompájukat épp most fejtik ki abban a szel nélkül való lágy tengerparti levegőben, mely olyan bámulatosan esilapító hatással van az idegerek.

Este felé az Adomovich-téren gyülekeztek a „Pécsi Dalárda” szanaszét körbórló tagjai. Ezen a tengerparti kies térségen rendezték ugyanis a fűmeiek a daloskörök ismerkedési estélyét.

Hosszu asztalok mellett foglaltak helyet az országból idesegeztett dalosok, száma vagy kétezren. A *Ciotta* podesta üdvözlő beszéde után a városi zenekar a Himnuszát játszotta el, melyet levett kappalál állva hallgatott meg a közönség, belevegrulván énekelve a zene hangjaiba. Aztán a Rákóczy-indulóra gyűjtött rá a zenekar, mely után a fiumei *Coro corale* (olasz daloskör) énekelte el meggyerő összhangzal s jól ható tüzéll valami olasz üdvözlő dalt.

Ez ünnepies jellegű momentumok végeztével a „Pécsi Dalárda” elhagyta az ismerkedési estély színhelyét s kivonult Susákra (Fiume testvérvárosa), a Hotel continentalba, melyet vendégülöse (Weindorfer Fülöp) pécsi földi völtárt rendez tanýájánál választott.

Ennek az el-kivonulásnak megvöltak a maga előzményei, melyek a fűmei utat megelőzőleg a pécsi s egyéb lapokban a is szellőztetett dolgokból folytak. Az az ellenséges érület, melynek szelét a „Pécsi Dalárda” 6s Buda felől való szerenésés élvezni dacára a pécsi dalosverseny alatt a buadai iránt nyilvánított barátságos érületének, meg az a végtelenen gyűlölet, melyet a folyton favorizált „Pécsi Dalárda” minduntalan gyűlölmelt irgylív, de azért más daloskörökkel szmben is mindig másod-harmadrangú hátrazolódó debreceni daloskör táplál a pécsi dalosok ellen: ez-uttal alaposan kimutatta a foga fehéjét. A részletekre most nem terjeszkedem ki, esúpan a végső okot említem föl, mely miatt a „Pécsi Dalárda” indíttatva érezte magát arra, hogy az ünnepből teljesen kivonja magát.

A szövetség alakuló és előkészítő közgyűlést tartott ezen napon delúntán. Ezen a gyűlésen választották meg a bíráló juryt, melybe a vidék dalosgyűleteinek karmesterei közül is szokás, sőt kell választani tagokat. Szokás, szinte meggyőzőkeresedett rend volt az, hogy ebben a juryben — a mikor a Pécsi Dalárda nem versenyezett — Hoffer mindig benn volt. El se lehetett képzelné ezt a juryt Hoffer nélkül, a 35 éves dalárdista nélkül, a ma-

gyar daloskörök legrögbibbene legrögbib tagja nélkül, a dalos-zövegesség megalakulásának hathatós előmozdítója, tén megkissé meg is teremtoje nélkül. No hát azt a Hoffert a gyüloködés kirkeszlette a juryból. Szüksége volt erre néhány vidéki, a péseiek ellen ingerkedő dalegyütnek, meg egyenemly fővárosi uriembernek is, kik a versenyző budai daloskörrel szoros viszonyban vannak; ezeknek nem tetszhetett az, hogy az általuk többször megbántott Hoffer bele kerüljön a bírálók karába, habár czezel — a mellőzösen kívül — egyenileg is sörtetők Hoffert, kételkedvén bírói tárgyilagosságában. De hát ök felsz-ek árultak el s ez azt is jelenti, hogy van rá alapos okuk — önnönmagukat ismervén.

A Pécsi Dalárda e hirre nyomban elhatározta, hogy az ismerkedési estén nem énekel, habár a fumei rendezőség, több előkelőség, kik különösen dhajtották volna a híres Pécsi Dalárdát hallani, minden erkölcsi súlyukkal közre jártak, hogy a Pécsi Dalárdát maradásra bírják. A dalosok — mint font jeleztem — kivonultak a Hotel Continental-ba s oda utánuk jött egy serog pécsi földi, most fumei, aztán meg vagy két-három vidéki dalárda; ide jött Baesich süski polgármester is. Itt nagy széles köddel énekeltek a pécsi dalosok oly szépen, hogy az Adamiach-terei közönség, mely a nagy négyzög összes ablakait is zsufolással eellepte, megnyalta volna utána az ajkait.

Ezalatt azonban a Piazza Adamiach-on más történt. Az, hogy nyomban a fumei olasz énekkar üdvözölö dalá után a péseiek akarta hallani a közönség. Hangosan zugva hívták a Pécsi Dalárdát; de ez csak nem jelent meg a pódiumon. Egyszer a támadt esöndben elküjtta magát valaki, hogy a Pécsi Dalárda elment. Rögtön szétfutott a híre a közönség közt annak, hogy miért ment el a Pécsi Dalárda. Azok a vidéki daloskörök, melyek Péseessel jó viszonyban élnek s melyek rászavaztak Hofferre, fölkeltek s szintén elvonultak az Adamiach-terrel, a közönség nagy része is rendet bontott és sétálni kezdett. Rövid idő alatt megszűnt az Adamiach-terének az a jellege, mely mint az ismerkedő-estély színhelyét karakterizálta s átváltozott gyönyörűen kivilágított korzóvá. Fölbomlott az ismerkedési estély, csak a budai dalárda énekel egy ízben nagy zaj közt. Másnap, pünkösd első napján egyéb is következett. Az, hogy a bevasárolt jurtagok közül Goll János rendes és Sipos, Ernye pöttogok leközöntek a jury-tagzágról, a minek az ut a bizalmas oka, hogy a Hofferen ejtett sérelem után ök sem akartak a juryben lenni. Hoffert aztán a közgyűlés megválasztotta jury-taggá, de Hoffer nem fogadta el.

A pécsi társaság vasárnap delután különböző irányokban utazott el Fiuméből. Egy része az adelsbergi barlangot és Triestet nézi meg, a másik pedig, mely áll Aidinger János kir. tanácsos polgármester, Szautter Gusztáv és nejéből, Hoffer Károly és nejéből, Szigriszt, Lenkei és Haksch Lajosokból vasárnap delután a Venezia gőzhajó Velenecébe indult, hogy a dozek palotáiban és a Markusz-teren tegyenek látogatást.

P-I-L-S.

HIRROVATUNK.

Pécs, május 15.

— † **Báró Vay Miklós** koronaőr, a főrendiház elnöke, az ev. ref. egyház egyetemes főgondnoka, államferfiaink nesztora stb. ma hajnalban tetek és érdemekben gazdag életének 93-ik évében végelegyongólszen Budapesten meghalt. A főrendiház, a református intézeteken kitűztek

a gyászlobogót. A temetés m. t. Akadémia oszloparsornakban vég vége menni. A halál este következtében az országgyűlésnek legközelebb koronáért kell választani és pedig *protestáns férfiak*, mivel az egyik koronáérnek protestáns férfiaknak kell lenni. A főrendiház elnöke vélevalóintleg **Saláry József** koronáért, ki eddig, mint második *hínyleg* vitte a főrendiház elnöki teendőket fogja a királyi kinevezni. Az új koronáori állás betöltése iránt már is, mint budapesti tudósítók értesít folynak a kombinációk. Emlegetik **Raadó Kálmánt**, a vasmegeyi főispánt, ki lutheranus vallású és a lutheranusok azt hiszik, hogy most rajtuk van a sor a koronáori méltóságban.

— **Személyi hír.** *Békési* Remig dr. egyetemi magántanár a pünkösdü ünnepe-re Pécsre rándult. — *Ujváry* Kamilla k. a. a polgári léányiskola derek tanárnöve Brassóba történt kinevezetéséről leköszönt. — *Jungler* Károly a 44-ik gy. ezredese bécsi utából visszatért s az ezred parancsnokságot lovag *Schwartz* Henrikől átvette.

— **Katonai hírek.** Mint értesülünk e hó 12-én *Say Gyözö* Altköszeg, Andrásfy altábornagy utódja Székesszékfővárra érkezett és a kerületi parancsnoksági teendőket átvette, miről rendelkezés értesítette a kerületbeli csapatokat. E hó végével *Say* altábornagy vezénylese alatt Székesszékfővárról kiindulva Veszprém és Esztergom irányában nagyböszábasú lovas harcoszati gyakorlatot fog tartatni, melyen az V-ik kerületbeli összes tábornokok és törzsisztás résztvesznek. A gyakorlat előrelátóhatólag 8 napot fog igénybe venni.

— **Elázott pünkösd.** A tavasz már végegre jár, a nyár még nem jött meg, ép az átmeneti ponton vagyunk. A természet már kifejtette minden pompáját, a rétek, mezők, erdők zöldelnek, viráznak; esak egy lépés és újból megkezdődik az enyészés. A fejlődés e két fázisát a pünkösdü ünnepek választják el egymástól, melyeken a természetet is, az ember is pihenőt tart egy perere, esak azért, hogy újból megkezdhesse s kettözött erővel folytathassa vég nélküli munkáját. Ki a szabad természetbe kíváncsi ilyenkor mindenki — keveseket leszámítva, kik a kávéházak és vendéglők fölléte levegőiben találják minden boldogságot; megnépesül a Tette fonskjára, pünkösd másnapján pedig — a hagyományos szokásához híven — az ütszög erdő; egyes kiránduló csoportok meg a Jakabhegyet, a magyar örögi erdő stb. kiránduló helyeket keresik fel, szóval alig marad egynehány lélek a városban. Így volt ez rendszeren minden évben, de nem az idén. Már kora reggel sötét, vesztérhes felhők jártak az égen; később egy kis zápor mosta föl az utca porát s tisztította meg a levegőt, a legszébb delutánul kecsesgette a kiránduló vágyókat. De nem hiába estek a figyos szemek napjai e két ünnepre. Alig hogy a nap állt a delélt, a komor felhők ismét megjelentek az égen, meghusitva a vissza és mégis kirándultak (sokan voltak ilyenek is), azok börig azvra jöttek haza, mert a delután folyamán egyetlen zápor eredt meg. A szabad természet nyújtotta élvezettől megfosztott közönség egy része a zárt és födött mulatóhelyeket volt kénytelen felkereni n, más része pedig a színházban szerzett kárpótlást, mely a két ünneppnap, a delutánü előadásokon épügy, mint az estieken, meglehetősen népes volt.

— **Gyűdi busucskó.** Alig jöttek meg a busucsjáró napok, máris özönlik a hívó nép a kies máriagyűdi kegyhelyre, oly sokzatlan nagy számban, hogy az óriás látogatottság maga is esoda számba megy. Mint mondják a gabona- és gyümölcstermésre való kitűnő kilátás buzdítja a népet a busucsjárásra, melyben Baranya és Tolna

megyeiken kívül Bácskából és Slavóniából is számosan vesznek részt. A tolongás a számukerő templomban elviselhetetlen söt életveszélyes. E napokban is — mint egykor siklósi levelezők tudatja velünk — két rögtöni halál esett okozt nagy riadalmat, egy fiatalember egyik oltár előtt temlett össze holtan, egy tolnai nő pedig a templom környékén pár órai halálutasa után adta ki lélett. Talán a rend fenntartása céljából inkább oda illenek egy *biatos* mint — Harkányba.

— **Szépirodalmi pályázat.** A magyar tud. akadémia ez évi pályakérdése között ki van tűzve a *Farkas-Raskó*-díj is 100 forinttal egy hazafias költeményre. A benyújtási határidő szeptember hó 30-ig terjed.

— **A „Te Deum”.** A „Magyar Állam” tudvalevőleg kiadta a jelszót, hogy a kötelező polgári házasságról szóló javaslat fölötti győzelem pünkösd egyik napján Te Deummal este pedig kivilágítással ünnepléssek eztele es országban. Az időközben Béesből érkező hírek azonban alighanem alaposan lehetőtték a győzedelemi mártort, mert csak nagyon kevés helyen tartott meg az előirt program, az általános ünneplés elmaradt. Pécssett egyik templomban sem tartott Te Deum, mert mint tudósítók mondja „a lelkesek sem püspöki, sem esperesi utasítást eddig nem kaptak, a hívek pedig a hálaadó istentisztelet megtartását nem kívánták”; kivilágításról pedig éppen nem volt szó. Az egyházmegyéből is csak kevés plébániában tartott meg a Te Deum, leginkább azon lelkesek által kik az egyházközpontú reformok elleni mozgalom ismert harcosai voltak. Ünneplésesebb módon csak Tolnács és Szigetváron ölték meg a győzedelet. Szigetváron Fülöp István vikárius e tárgyban fölhiavt bocsajtott közre elkdvden azt az összes allami és közigazgatási hatóságához, hogy így az ünneplésnek hivatalos jelleggel kölcsönözözzön, a hivatalok azonban, bár az értesítést részben állítottak, abban nem vettek részt, sőt *Havadtövi* József szigetvári posta-távirda főnök hozzánt intézett levelelben meg az értesítés aláírása ellen is tiltakozik, kijelentvén, hogy az esak tudomás vétel végett szolgalt, de aláírásával semminemü részvételt vagy érdeklődést biztosítani vagy kifejezni nem akart. A fölhiavás következőleg hangzik: *Folyó hó 13-án pünkösd ünnepe*, esti fél 8-tól 8 óráig az összes harangok zugása és az ablakok kivilágítása hirdeti a magyar sz.

korona vallásához hű és hazáját szerető alattvalóinak örömet a magyar kormánykának vallási és társadalmi szempontból méhében egyaránt vést hordozó javaslatának a polgári házasságnak és járulékaiknak a főrendek hazában f. e. május hó 10-én történt bukása fölött. — *14-én pünkösd másnapján* reggeli 9 órakor „Te Deum” tartatik a plébánia templomban, mely hálaadó isteni tiszteletre alulirt hivatalok tisztviselői tisztelettel meghívattak. — A tervezett kivilágítás Szigetváron alapos sötétséggel végződött, mert a pap és kántor ablakain kívül egyetlene gy ablakban se égett gyertya. A nép nem lődolozott, mint a eszmiadamester szokta mondani.

— **Öngyilkosság Villányban.** Schwartz Mihály villányi lakos piros pünkösd napján padlása gerendájára fölakasztotta magát. Tettét alkalmasint elmezavarban követte el, mit már régebben, egy nehéz betegség rajta eszekegyebb mértékben tapasztaltak rajta. Özvegyet és 3 kis gyermekét hagyott hátra.

— **Nagy jégverés** volt szombaton Szigetváron érsző zápor kíséretében. A mozozyó nagyságu jég igen sok kárt tett. Baranya-Szent-István és környékén szintén hatalmas ég-háború zuzott le a nap delutánján, mely a hosszas szárazság

után igazi áldás volt a vetésekre. Az első vetéget egy kis jég is volt, mi azonban semmi kárt nem tett.

Zoltán Vilmos megyei levéltáros. Gróf Laszberg Rudolf győrmegye főispánja Zoltán Vilmost, a „Győri Közlöny” belmunkatársát, ki sok évig lapunknak volt belmunkatársa, Győr vármegye levéltárosa névvel. Hónapokkal ezelőtt megírtuk, hogy e kinevezés be fog következni és igaz örömmel tudtuk meg jól megérdemelt előléptés híreit, mely megerősíti a régi latin közmondást: Nemo propheta in patria sua. Zoltán Vilmos egyedül tollával és kedves szerény egyéniségével rövid idő alatt tisztelt állást vívott ki magának egészen idegen hazában. Beméltük, hogy új állásában is híve maradjon az iradalomnak, melynek mindig igénytelen, de érdekes munkása volt.

Csendőrségi szemle. Murai és körös-tarcsai Török Ferenc csendőr altábornagy az összes csendőrség főfőlegelője ma Pécsre érkezett, hogy a helyben állomásozó csendőrség fölött szemlélt tartson.

A dunántúli dalos szövetség első versenyt július 1-én tartja meg Szombathelyen, melyre a „Pécsi polgári daloskör” is elmegy a folyó hó ötödikén tartott értekezlet határozata alapján. A „Pécsi polgári daloskör” tudvalevőleg ki lépett az „Országos magyar dalégyesület” kebeléből, mikor a fiemei utra elkésvé jelentkezett s belépett a Dunántúli dalos szövetség tagjai közé s most, mint e fiatal egyület tagjai, kezdik meg nyilvános működésüket szélesebb körben Szombathelyen. A versenyben Huber „Honfi dal”-ával vesznek részt.

Kinevezés. Az igazságügyi miniszter Zankay Aladár dr. t. a kaposvári kir. járásbírósg albrójt a pécsi királyi táblához tanácsjegyzővé nevezte.

Kirándulás. A pécsi polgári daloskör f. hó 14-én pünkösd első vasárnapján kirándulást rendezett a Jakabhegyre. A kiránduló száma mintegy ötven lehetett köztük számos hölgy, kik mind igen jól mutattak bár az esso estele kisse megromlotta az utat víszára. Volt ének, volt jókedv bőven, s a legszebb hangulatban — bár kissé csatákosan — érkeztek haza derek dalarány.

Új jogtudor. Honig János ügyvédjelölt, ki közepiskorát Pécsen végezte, f. hó 11-én jogtudorrá avattatt Budapestben.

Jogász-majális. A pécsi jogakadémia polgársága f. hó 19-én (szombat) táncal egybekötött zirkórti tavaszi ünnepélyt rendez a négyelet helyiségeiben. Az ünnepély tiszta jóvedelmét az olvasókör javára fordítják. Belépő jegyek — meghívó előmutatása mellett — az olvasókör helyiségében (akadémia épület, II. emelet váltóhaték).

Az orvosok és természetvizsgálók vándorülésének elszállásolást rendező bizottsága f. hó 19-én szombaton d. u. 5 órakor a városág közgyűlési termében ülést tart.

A somogy megyei lötenyésztes magas színvonaláról bizonyoságot tesz a budapesti tavaszi lóvásár alkalmával rendezett lódiázás, melyen a könnyű négyesfogatok közt elismerő oklevelet nyert gróf Széchenyi Pál angol felvér négyesfogata, a kettes hintós fogatok közt első díjat nyert ifj. gróf Széchenyi Imre fogata, a könnyű (jukkér) fogatok közt első díjat nyert gróf Széchenyi Aladár angol felvér négyes fogata.

Gigerli-ceruza. A gigerli divat ugyancsak hódít, most már az irásmestereket is meghódítani igyekeznek, pedig a különböző fajú és nemű gigerlik vajmi kevés hajlandóságot mutattak eddig e nemes mesterség iránt. Nagy, botaluk, fényesre csiszolt ceruzákat látunk a kirakatokban, hű fordítás szerint, gigerli „iron” elneve-

zéssel. Érdekesnek tartjuk ez alkalmából egyet-mást a ceruza történetéről fellelteni: — A XVI-ik században legáltalában ólom és az összeolvasztásából készült rudacsökkal írtak és rajzoltak. De már 1565-ből említi Gesner Konrad, svájci természettudós az angol grafit használatát ceruzakészítésre, persze nem ismerve még a grafit anyagát, a melyet „olomfajta asvány”-nak mond. A grafitot még 1667-ben is oly kevéssé ismerték, hogy latin neve sem volt. Ezen segítették, Merret angol természettudós azt ajánlotta, hogy „nigrica fabrilis”-nek nevezzék. 1683-ban kezdődött a kumberlandi grafitbók készült ceruzák általánosabb elterjedése. Ekkor már nemcsak Angolországban, hanem Franciaországban és részben Németországban is készítettek ceruzákat. Kezdetben a nyersanyagot megfelelő nagyságu, hosszuká vékony darabokra fűrészeltek és ilyenképen fényg. vagy cédruhába foglalták. Egy font grafitból 18 tucat ceruza került, de egy mázsa grafitból csak 33 font fűrészelhető grafitdarab. A hulladékok sem hagyták elveszni, hanem szénrel és kénrel keverve masszává égettek és ebből vágták a ceruzákat. 1725-ban a Frigyes Vilmos-tól Berlinbe hozottat ceruzakészítő a jobb fajta ceruzákat még kénrel összeolvasztott tömegből vágta és hársfába nyemte. Csak 1795-ben jutott Conté arra a gondolatra, hogy ragasztó anyagot legcélszerűbb lesz tiszta anyagot venni, s ezt ma is alkalmazzzák a ceruzakészítésben. Sok idő múlt azonban, a míg az anyag hozzájárulásával a mai tökéletes készítmény hozható eljutottak (lásd idézett helyen). A grafit fűrészelést nemcsak aabbahagyták. Csakhamar belátták, hogy a ceruzakészítés gyurt masszából egyszerűbb és gyorsabb. Kezdetben pusztpángustokká, oly hosszú és széles csatornákat vájták, a mely nagyságu ceruzát akartak készíteni. Ezekbe a csatornába nyomták belé a grafit-tömeget, megszáritották, azután meg kiizzították és fába foglalták. A rajzolásra szánt darabokat fába foglalták előtt forró vízbe vagy zsírba mártották. Az anyag kivétel még ilyen sokáig kormot is keverték a grafithoz abban a hiszében, hogy javítják. Jelenleg a grafiton és anyagon kívül csupán csak a szines ceruzákban van festő anyag, még pedig fémoxidok, kármín, indigó stb. Megemlítjük még, hogy a ceruzagyártás jelenlegi legfontosabb helye Nürnberg, a hol 26 nagy ceruzagyárban vagy 6000 munkás dolgozik és a hongan évenként 250 millió ceruza kerül forgalomba.

A magyar orvosok és természetvizsgálók vándorülésének állandó központi választmányára Chyzer Kornél miniszteri tanácsos előnkötte alatt Budapestben tartott ülésén a titkár bejelentette, hogy a pécsi gyűlésre a meghívók legnagyobb része már szíjjel küldetett és hogy az ottani helyi bizottság, első sorban dr. Agh Timót tanár titkármak buzgólkodása folytán az előkészületek minden tekintetben megtörténtek. A város által kiadott „Emlékkönyv” ma-holnap kikerül már a sajtó alá, azonkívül a pécsi „Meesek”-egyesület egy „Kalauzt” ad ki, végül a bányászati és geológiai Pées geológiai és bányászati iratot jeles munkát. Bejelentett eddig 65 előadás; többi közt az orvosés bészti szakból: Moravics, Konrád, Feuer, Schächter, Soehnor, Eröss, Donát, Ónodi tanárok, — A természet tudományból: Antolik, Dischka, Hanusz igazgatók; Borbás, Lovassy, Römer, Stomonyak tanárok, Hogyfoky plébános stb. tartanak tudományos estélyt; Schwartz — A gyermekkorbeli elmebetegségekről. — Konkoly — A csillagvizsgáló intézetekről,

Gotthard „Amerikai utjáról”, Lakits „A szerves létéről a földön kívül”, Bíró „A bogarak társadalmáról” jelentettek be értekezést. Társadalmi kérdésekről Szilyok Lajos, Kozáry Gyula pécsesegyházmegyei áldozópapok fogtak értekezni.

Öngyilkossági kísérlet. Makai György volt halkezeskedő Pálya-utca 39. sz. alatti lakásán ma délelőtt pisztolyral haláltékon lötte magát. A durranásra a szomszédok mentésre siettek, értesítették a rendőrséget, mire dr. Ludwig Ferenc kériületi orvos azonnal megjelent és konstátálta, hogy a golyó csak surolást okozott. Makai György, ki már 75 éves, betegségre és erőtlenségre miatt akart az élettől megválni, de gyönge kezei — szerencséjére — nem jól irányították a pisztolyesvét.

Térzene lesz esztőtökön a sétatérén. Program: Megnyitó a „Cigánybáró”-ból, Gondola-dal „Francsca Kapitány”-ból. „Es war ein Traum” Wunderölt. „Coeur d'ange” polka Böhmötől. Egyveleg Meiszföldesből. Csárdás.

Apró hírek. Felső-Iregh tolvármegyei nagyközség jegyzői állására pályázat van hirdetve f. hó 31-éig. A választás június 4-én lesz. — **Kramolin** Emil szegvárdi ügyvéd Budapestén a lóvasútra földszállás közben elvesztette az egyszülyt és oly szerencsétlenül vágódott hanyatt, hogy kulcs-csontra és bal csontra eldőlt.

Somody József zemesihez tanító a nagy-szokolyi kormásban agyonlőtte magát. — **Tolna** nagyközség az ottani selemlyonó intézet céljaira a szükséges telket és 2000 ft költséget megszavazta és így az építés már legközelebb megkezdődik. — **A helyeli uradalom** összes pusztait és telepeit telefonnal kötötte össze, s e telefont Mohácsra, az uradalmi ügyész Német Lipót lakására is bevezette. — **Az eszaki színház** eddigi tulajdonosa Blau I. G. nővéreinek Gillinging és Faragó ur-hölgyeknek eladta. — **Muraközi** Árpád gödöllői kir. járásbíró ma tartotta meg esküvőjét Tabodon Groch Etelka kisasszonnyal. — **A pécsi törvémségi** elnöke föltérjeszté intézett az igazságügyi miniszterhez, hogy Mohácson egy második járásbírói és aljegyzői állás szerveztessek.

Kömvések monstre sztrájkja. „Népszava” című véres száju munkáslap már heteek előtt jelezte, hogy Pécsen a kömvések között sztrájk van készülöben. Mi nem igen bízunk annak a jóvendőknek megvalósulásában, mert sokkal jobban véltük ismerni az itteni munkás viszonyokat, semhogy nagyobb szabású sztrájknak kitörésére lehetönek tartjuk a volna. Sajnos, csalódónk keltett. Már a majus elsejei sztrájk, — noha lefolyásban egész csondes volt, bebizonyította, hogy a munkás szövetségek sokkal jobban ki vannak fejlődve, mint az itteni viszonyokból kifolyólag következtetni lehetne. Schlauch Imre építő vállalkozó munkásainak egy része, már május 1-én megtagadta a munkát, de akkor hatóságilag kényszerítették a munka folytatására, mert nem tartották be a rendes 14 napi felmondási időt. Azóta úgy látszik, hogy elcsöndesültek. Időközben levélben tudatták Schlauchh követelésük, melyek a helyi viszonyok mellett teljesíthetetlenek. Schlauch nem is hereditett ezekre a követelésre, belta, hogy nem az ő munkásainak kezdeményezéséből erednek, hanem egy néhány lelketlen izgatók műve. Egyes gyanus jelenségek már a mult heten mutatkoztak, midön Schlauch oly ajánlatot tett munkásainak egy félnapú szünetelés helyrepolthatása érdekében, mely az ő részéről valóban önzetlenségre és munkásai iránti jóakaratra mutat, s munkásai — a saját — jóföltegöl érdekei ellenére — mégis vissza-usították. Ma reggel a sztrájk teljes mértékben kitört. Schlauchnak összes épületein a színházepületen, a Schwartz-tele

palotán, a villamos telepnél, a csendőrlaktányán az iparkamránál) sztrájkolnak a munkások **mintegy 540-en**. Csakis egy tizedrészt állott ma reggel munkába, de ezek sem dolgozhatnak nyugodtan, mert sztrájkoló társaik folyton izgatják őket. Midőn reggel 6 órakor a kőműves tanulók, valamint a napszámán dolgozó asszonyok, leányok az épületeknél megjelentek, a sztrájkolók erőszakkal űzték el őket; a ki szép szóra nem ment, azt úgy verték ki léccelk sz dorongokkal. Schlauch Imre eddigelé a sztrájkolókkal szemben még semmi-féle eszközöz nem nyult, még csak a hatóságán sem tett jelentést, mert meg van róla győződve, hogy munkásai csakis külső befolyásnak engedve hagyták abba munkát, mit remélhetőleg holnap vagy nolanapján újra megkezdének. A munkások érdekeben kívánjuk hogy ez a remény meg is valósuljon. Az izgatokkal azonban szükséges, hogy rövid úton végezzon ugy Schlauch építész, mint a hatóság.

A kőművesek sztrájkja mindinkább nagyobb mérvet ölt. Nem csak Schlauch emberei sztrájkolnak, hanem az összes többi vállalkozók munkásai is. A kőműves mesterlegények sztrájkja miatt a napszámok sem dolgozhatnak. Ma délután a munkások a *Zsolnay kertben* gyűlést tartottak, melyen 10 tagból álló bizottságot választottak követelésük előterjesztésére. — Ez a bizottság ma délután fölkereste Schlauchot, de nem találtán őt otthon, délután fogja őt újból fölkeresni. Délben ismét gyűlést tartanak a Zsolnay-kertben. Mint értesülünk, a sztrájk hosszabb ideig fog elhúzódni, mert segélypénzek érkeznek egyes munkásszövetkezetektől, melyeket a sztrájkolók között kiosztanak. A sztrájkolók erősen ragaszkodnak követeléseikhez. Ma délután megjelent a munkások tizesbizottsága Schlauch Imre lakásán és előadta a munkások követeléseit, melyek a következők: Tíz órai munka naponként, reggel 7 órától 12-ig, délután 1-től 6 óráig. Fizetés tekintetében követelik, hogy a munkások 3 osztályba soroztassanak és a díjazás órák szerint történjék, kapván az első osztályu munkások óránként 20 krt, a második osztályuak 17 krt és a harmad osztályuak 14 krt. Ezenkívül követelik, hogy szünjék meg az egyes munkák átalányban szokásos kiadása, mit a munkások magukra nézve igen terhcsnek és érdekeiket károsítónak ismertek föl. A rendőrség részéről — minden eshetőségre számítva — Csendes Alajos biztos és két közrendőr ment le Schlauch lakására. Schlauch Imre kijelentette a munkások vezetőinek, hogy ragaszkodik az eddigi feltételekhez, így tehát a kőműves munka nélkül maradnak mindaddig, míg jönnek nem látják ismét munkába állani.

A Pécsi Újság t. előfizetőihez.

A fűrdő-évszak beálltával értesítjük t. előfizetőinket, hogy kiadói-hivatalunk a lapot, akárhányszor változtatják is lakhelyüket, bárholva pontosan elküldi, ha a lakásváltoztatás vele idejekorán közöltetik. Az értesítésben kérjük mindig azt a címet is megjelölni, mely alatt a lap addig járt. Legelőszörűbb a legutóbb használtatban volt címszalagot az értesítéshez mellékelni. Fűrdő-vendégeknek különös figyelmébe ajánljuk még, hogy a fűrdő-évszak alatt egy hónapnál rövidebb időre is fogadunk el megrendeléseket, s kisebb összegű előfizetési díjak levéltáblákban is beküldhetők, egy számszert 5 krt számítva. (Németországba 1 példány 6 kr., a többi külföldre 9 krajcár.)

Hátalékos előfizetőinket az előfizetés szives mellőlbbi megújítására kérjük.

Színház, irodalom, művészet.

*. Szombaton a „Három testőr“ ismételtet meg, kevés közönség előtt és nagyon gyarló előadásban. Vasárnap a „Rezervisták“ adatott, vasárnapra közönségnek, a darab izléstelenségeivel bántalanosan összhangzó előadásban. Annál nagyobb elismeréssel kell szólnunk „A kintornás család“ hétfői előadásáról. Meglátásztott, hogy a kitünő darab mennyire lelket önt az előadókba, kik pompás összhangoztos játékokat nyújtottak. Balogh Etel Mari alakításával nagy hatást ért el, belehelve e fájdalmas szerepbe az ő mélyen érző művészi lelkét. Kitünő volt Somogyi Károly (Kötő) Bodroginé (Bimbóné), Dezséri (Dáma fiskális) Búr fiskálisnak nagyon is kopott volt, Polgár (Samu). Elismeréssel kell szólnunk Kassai Károly (Bimbó Laci) játékaról, melyből tanulmány, drámai hév és erő sugárzott ki. Kézdy Juliska Jucika szerepét igen kedvesen játszotta és énekelte. Egyáltalában a kisasszony igen tüde jelensége a színpadon és ha arctéjébe több melegséget, eleveniséget akarna önteni, sikerei sokkal teljesebbek és zajosabbak lennének. Igen kedves képet nyújtott a darabban szereplő kis fiú, mely hálás föladat a kis Nagy Béla vállalkására nehezedett. A parányi ember ritka elfogulatlanlással állta meg helyét, ami különben természetes, mert hiszen csupa ismerős bácsi és néni között volt, lévén ő a direktor öcsikéje, kiknek beöcözöttése a színház-közönség teljes részvételével találkozott. Cs—a.

*. A délutáni előadásokról akarunk ez alkalommal egyet-mást elmondani, inditattva azon következtetésűtől által, mely lehetetlenné teszi reánk nézve, hogy hallgassunk. Részünkről mindenkor helyeseltük a délutáni előadásokat, melyek által sokaknak, kiket foglalkozásuk akadályoz a színház esti látogatásában, lehetővé válik a színház-nyújtotta nemesítő szórakozás élvezése és még inkább, mert délután a nagyobb gyermekek is elküldhetők a színházba. De ezen helyeslésünk nem feltétlen. Ellenkezőleg: nagyon is erős feltételekhez van kötve és a feltételek esleje, hogy a délutáni előadásokra a darabok nagyon megváltoztandók, mert tulnyomóan gyermekek látogatván azokat, őrizkedni kell attól, hogy ezek fogékony lelkére léhaságok gyakoroljanak maradó hatást. Az előadandó darabok helyes megválasztásán kívül szükséges, hogy az előadás ne csak amúgy Isten kegyelméből való legyen. Ha a darabok két harmad részét kihagyják, a megmaradt részt pedig ledarálják, úgy valóban nem értjük, hogy mire való a délutáni előadás. Harmadik feltétel pedig, hogy a délutáni előadásra külön személyzet legyen, mert ugyanazon előadót, ki délután játszik, nem lehet megkövetelni azt, hogy este erje és ambíciója teljeségével adja szerepét. Az eddigi délutáni előadások erős ellentétben vannak az itt hangsúlyozott követelményekkel és mi nagyon kérjük a színházgazdóságot, hogy úgy saját anyagi, mint a művészet és izlés eszményi érdekében hallgasson szavunkra . . . . .

KÖZGAZDASÁG.

(*) Tenyész apaállatok bevásárlása. Pécs sz. kir. város polgármestere Herbert városi tanácsos és Wachsmann Leo ker. állami állatorvost bízta meg a város tenyész apaállatainak beszerzésével; eddig négy darab igen szép vörös-tarka bikát vásároltak igen jutányos ár mellett.

TÁVIRATAINK.

A király Vay Miklós temetésén.

Budapest, május 15. (A „Pécsi Újság“ eredeti távirata.) Ó Felségét a királyt báró Vay Miklós koronaőr, főrendiházi elnök temetésén Lónyay szárnyasági fogja képviselni.

A főrendiház ülése.

Budapest, május 15. (A „Pécsi Újság“ eredeti távirata.) A főrendiház Vay Miklós báró elnök elhunytá alkalmából rendkívüli ülést tartott. Szilágyi alelnök szép szavakban méltatta az elhunyt érdemait és indítványozta, hogy a főrendek háza fájdalmanak jegyzőkönyvileg adjon kifejezést, mit egyhangúlag elfogadtak. A temetésen a ház testületileg fog részt venni és a végítztségére Bolzára Károlyi Tibor gróf vezetésére által küldöttség megy.

Ki lesz a koronaőr.

Budapest, május 15. (A „Pécsi Újság“ saját tudósítójának távirata.) Vay Miklós halálával nemesak a főrendiház most kétszeresen fontos elnöki állásának betöltéséről, hanem a koronaőrnek az alsó és felső ház közös ülésében történendő választásáról is kell gondoskodni. A törvény értelmében br. Vay helyébe csakis protestáns választható. Ha alkalmas egyéniség akad, valószínűleg ágostai vallású választanak. Emlegetik Podmanitzky Frigyes bárót, azonban nem valószínű, hogy e jeles parlamenti férfiú el akarná hagyni a képviselőházat. Ugyan ezen ok miatt Tisza Kálmán sem vonható kombinációba. Nem lehetetlen azonban, hogy Tisza Lajos gróf elvállalja.

Sorsjegyek húzása.

Budapest, május 15. (A „Pécsi Újság“ eredeti távirata.) A magyar nyeregménykölcsön sorsjegyeinek mai húzásánál a 120,000 forintos főnyereménnyel a 4138 sor 25 számú sorsjegy nyerte. A 12,000 forintos nyeregményt pedig a 4561 sor 16 számú sorsjegy nyerte.

PÉCSI SZINKÖR.

Holnap, szerdán, május 16-án

Suhanc.

Operette 3 felvonásban.

Személyek:

Özv. Meunierné	Bodroginé
Élize Jónokai	Juhász Jóna.
Józi	Kaposi Józsa.
Fizet gyámjuk	Polgár.
Moraine tábornok	Kassay.
Emil fia	Sz. Nagy Imre.
Durand fűszeres	Dezséri.
Rendőrt úszár	Bognár.

Csütörtökön: „Csók“ vigjáték Dóci Lajostól, pénteken és szombatra „A kis alamszár“ tüzettét ki.

Felölös szerkesztő és lapulajonos:

LENKEI LAJOS.

nyomatott a „Pécsi Újság“ nyomdájában.

Uri nyakkendők nagy választékban, mélyen leszállított áron.

TAUSZIG ARMIN PÉCSETT.

Értesítés!

Üzlethelyiségemnek május havára tervezett nagyobbítása és az azzal összefüggésben álló nagymérvű átalakítások szükségessé teszik, hogy míg ezen munkálatok befejeztetnek, üzlethelyiségemből ki-költözzem. Megfelelő helyiség, hova nagy

árukészletemet

elhelyezhetném, rendelkezésemre nem áll, kénytelen vagyok az építkezést június hóra elhalasztani és addig

az összes raktáron levő árucikkeket a beszerzési áron alul mélyen leszállítva elárusítani.

Midőn az igen tisztelt közönség figyelmét erre felhívni bátorodom, kérem becses látogatásaival megtisztelni.

Tauszig Armin.

Uri nyakkendők nagy választékban, mélyen leszállított áron.

Uri nyakkendők nagy választékban mélyen leszállított áron.

Uri nyakkendők nagy választékban mélyen leszállított áron.

Mennyegző és alkalmi ajándékoknak

szánt tárgyak szabott gyári árak szerint nagy választékban, rendkívül izléses
kivitelben, valódi ezüst és china ezüsből

☞ 5 frtól — 20 frtig ☜

ugymint :

Felszolgáló tálczák majolikabetéttel,
asztali állványok,
kenyérkosarak, gyümölcstartók, étszerek stb.

a legjutányosabban beszerezhetők

SCHÖNWALD IMRE ékszergyárosnál
Pécsett, király-utca, Hattyu-épület.

Van szerencsénk a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy

Pécsett, siklói országut 36-ik szám alatt

1 év üzletünket ujonnan berendeztük. Az európai fővárosok legnagyobb kocsigyáraiban több év lefolyása alatt e szakmába vágó oly tapasztalatokat szereztünk, hogy tisztelt megrendelőink teljes megelégedését kiérdemelhetni reméljük.

Törekvésünk oda irányul, hogy a n. é. közönség és a megrendelők bizalmát teljesen elnyerjük és ajánljuk jótállás mellett

raktáron levő kész kocsijainkat a legjutányosabb árakon.

Kiváló tisztelettel

Landesz Károly, Hasznos János,
Kronászt Antal,

kocsigyártók.

Árverési hirdetés.

Alultit bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pécsi kir. bíróság 1894. évi 4430. számú végzése következtében dr. Egrý Béla ügyvéd által képviselt Schönwald Imre javára

Mangold Zsigmond és Mangold Julcsa

ellen 112 ft 40 kr. s jár erejéig foganasított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 452 ft — krra becsült szobabútorok és felszerelésekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a pécsi kir. bíróság 5741. 1894. számú végzése folytán 112 ft 40 kr. tőkekövetelés, ennek 1894. évi febr. hó 1. napjától járó 6 százalék kamatai és eddig összesen 35 ft 38 krrban bíróilag már megállapított költségek erejéig Pécssett Nepomuk-utca 13-adik szám alatt leendő eszközésére 1894. évi május hó 17. napjának d. e 8 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi 60. tc. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Pécssett, 1894. évi május hó 3. napján.

Engler Kálmán
kir. bírósági végrehajtó.

Nyilvános köszönet.

Mindazok, kik Istenben bologult felejtethetlen férjem

RUWALD ALAJOS

elhunyta alkalmából résztvétük nyilvánításával gyászomban részt vettek és fájdalommat enyhítették, fogadják ez uton is meghatott köszönetem nyilvánítását. 4946
Pécssett, május havában.

özv. Rowald Alajosné.

Árverési hirdetés.

A dárdai kir. bíróság az 1881. LX. tc. 104. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pécsi kir. tszék 1893. évi 19112. sz., 1894. évi 176. 502. 687. számú, a dárdai kir. bíróság 1894. 239/P., 243/P., és 359./kp. 893. sz. végzésével Schranz és Bruck cég, Schwarz J. nagy tömege, Szedlák A., Bodolyai köles, segélyvegyelt, Krausz Herman, Schmidt Károly és Rupprecht testvérek cég végrehajatonak 150 ft, 50 ft, 548 ft 16 kr, 560 ft, 150 ft, 50 ft, 821 ft 24 kr, 884 ft tőkék s jár. erejéig Falk Antal baani lakos ellen foganasított biztosítási, illetve kielégítési végrehajtás alkalmával le és felülfoglalt és 1500 ft-ra becsült 1 drb szabadon álló 4 kerékű „Umrah & Comp. Bay” feírassal ellátott 234. számú 5 Atm. gőzgep nyilvános árverésen eladatik.

Az árverésnek a teljesítési határnappal 1894. évi május hó 26. napjának d. e. 9 órája Baán községbe alperes gömalmához kitűzték, foganasítására Schönberger Sámuel végrehajtó kiküldetik, Mikorra a venni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. 60. tc. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Dárdán, 1894. évi május 7-én. A kir. bíróság.

JOBST BÉLA
kir. aljbíró.

Üzlethelyiség-változtatás.

Van szerencsem a n. é. közönség becses tudására hozni, hogy a már 32 év óta fennálló

órárszuletem és javítóműhelyemet

a Király-utcai nemzeti casino épületből, a nemzeti casino újraépítése miatt az

Irgalmasok-utca 2. sz. a. házba

helyeztem át. Üzletemet és javító-műhelyemet a n. é. közönség további becses pártfogásába ajánlva maradtam kiváló tisztelettel

Ellätterbauer V. órás.

A Richter-féle *Trinet Gyógyi comp.*
Horgony-Pain-Expeller

elnevezés alatt igen jó hírnevűek orvond.

Ezen fájdalomcsillapító bódósodás valamennyi közhírré tesz, ezen tagzsárgatásban szenvedő egyéneknek ez uton levez a fájdalom embéköztesége.

Ezen tinktura már 25 év óta, mint legmeghírhátabb hátszor általánosan kedvelt és enedéggé várt további ajánlása nem szorul.

Csekély ára, üvegenként 40 kr., 70 kr. vagy 1 f. 20 kr. vagyontalanoknak is lehetővé teszi, ezen kitűnő hátszornék beszerzését. Bevásárlás alkalmával a „Horgony” védjegyre ügyeljenek, melyhez utaztatott adnak, mert csak a Vörös Horgonyval ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszerüzéhez: Richter gyógyszerüzére „az arany országhoz” Prágában vagy Török József gyógyszerüzéhez Budapeston.

Stiller József (Stiller József és társaság) gyára Bp. Pesten

Budapest.

ajánlja elismert, törv. védett, legjobb szerkezetű és kitűnően hűtőkészülékeit, sűr. víz. vaj, nyers hús hűtésére. ételhűtőket hazi szükségre, foglaltatásúkat és fagyaltreszervárokat, bormérés-berendezéseket és legújabb szerkezetű pezsgő-csapokat.

Képes árjegyzékek ingyen.

Gyár és iroda: N.-diófa-n. 13. sz.

A legnagyobb haladás a biztosítás terén a

„NEW-YORK”

életbiztosító társaság

EGYETEMES KÖTVÉNYE.

Az egyetemes kötvény oly előnyöket biztosít, minőket egyetlen más biztosító társaság a világon nem nyújt.

Egy év után a kötvény megtámadhatatlan és a parba, még öngyilkosság kockázatát is fedezi.

A megtámadhatatlansági záradék következőképp hangzik:

Ha a haláleset bekövetkezik, miután a kötvény egy teljes évig érvényben volt és a díj kellően be lett fizetve, a társaság a biztosított összeg kifizetését semmiféle okból sem kifogásolhatja.

Az egyetemes kötvény nem tartalmaz semminemű megszorítást foglalkozás és utazás tekintetében.

Ha valaki 30 éves korban a New-York egyetemes kötvényével 10,000 forint biztosít és 3 évi díj befizetés után a díjbefizetést beszünteti, minden levonás és minden további befizetés nélkül az egész 10,000 forint erejéig biztosítva marad még további 9 évre.

4 évi díjbefizetése után még további 14 évre				
5	"	"	15	"
7	"	"	13	és kap 13 évről 2320 frtot
10	"	"	10	" 4360 "
11	"	"	9	" 5000 "
15	"	"	5	" 7230 "

A New-York 1893-ban a legnagyobb üzlet esmátta, melyet biztosító társaság valaha elért, a mennyiben 1893-ban 1 milliard 119 millió korona erejéig állított ki kötvényeket.

Bővebb értesítést ad a magyarországi vezérigazgatóság a:
Budapest, Deák Ferenc-tér 1. sz.
és a pécsi főügynökség: FÜRST LIPÓT úr.